

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institudam ad cat olicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesleljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdekben.

A régi átok.

Különös teremtese az Uristennek ez a magyar nemzet. Mindig fáj neki valamije. Ha kívülről nem, belülről; ha belülről nem, hát kívülről.

Mikor a nagy jégverés pusztította hazánkat, kétségbeestünk. Hiszen a Tiszakorszakot s a rája következő darabonturalmat méltán hasonlíthatjuk a pusztító jégveréshez, a mely tönkretette termésünket s hosszú esztendőkre megfosztott bennünket még a reménységtől is. Akkor mindenki azon fohászzkodott, hogy csak ez a veszedelem muljék el.

Szinte váratlanul született meg a béke. Mintha az égből cseppent volna a földre le. A nemzet igazi vezérei állottak a kormány élére. Csupa kipróbált, acéljellelű, fényesmultu, erős jövőjű férfi. Örülünk s örömeink határtalanannak látszott.

Munkára fel! — hangzott a jelszó. Mindenekelőtt pedig ki kell tisztogatni az Augiás istállóját. El kell hordani a szemetet, helyre kell állítani mindazt, a mi a nagy jégverés után romokban hever. Aztán következik majd az építés.

De alig vannak kormányon az új államférfiak, alig kezdték meg a nagy munkát, el sem takaríthaták még a pusztulás szomorú maradványait, midőn kiáll a porondra a türelmetlenség s négy hó-

naptól követeli annak a felépítését, a mit mások negyven esztendő alatt elrontottak.

A függetlenségi párt mozog és szervezkedik a szecesszió. Erővel politikát akarnak csinálni, noha semmi lehetősége annak, hogy valamelyes számottevő politikai közvélemény kialakulhasson.

Új pártalakítás ennek a nyárnak a politikai cápája. Előidézik minduntalan, de a végén kiszül, hogy csukának is kicsi. Mig a tudóst a kormányozható léghajótka igazgatja, addig a mai ambiciózus politikus a kormányozhatlan ellenzék feltalálásán fáradozik. De hiába segít ennek a törekvésnek a haladó és a szocialista sajtó az ellentétek mesterséges kielezésével, konkolyhintéssel és felbujtásokkal: csak nem akar megszületni az a dolmányos, pörgekalapu, „szedte, vette, teremtette” kuruc ellenzék.

Ha jól olvasok a csillagokban, ez a derült nyári napokon tervezett ellenzék nem is születik meg. Nem pedig azért, mert születésének feltétele ez idő szerint a nemzet kipróbált vezéreinek megtagadása volna. Apponyi, Andrássy, Kossuth és a többiek derekasan helyt álltak az alkotmányos harcban. Ellenállásukat méltányolta, eljárásukat helyeselte az egész ország. Ezek a férfiak elvállalt kötelességeiket becsületesen teljesítik. Mig hiven haladnak a kijelölt uton, addig a magyar közvélemény egy, velük szemközt kerülő

ellenzéknek semmiféle cím alatt sem fog létjogot adni. Előbb csalódnia kellene.

Különböző helyekről hallottam már azt a szót, hogy: csalódtunk. Csalódtak a nemzetiségiek, a nemzetközi szocialisták és az európai tudósok. A kik a Kristóffy-kormányban bíztak, akik a reakció szolgálatába szegődtek, akik a bukás és az alulkerekedés keserűségeit szenvedik, azok csalódtak valamennyien. Értem, ha ezek csalatkozásuk fájdalommal telekürtölik a világot. Sebzett keselyű erősebben védi lenézett életét a nemes vadnál. Ez a politikai iskola betyárosan vételezett, betyárosan támad. El kell számolni vele.

Hanem hogy a kibontakozásban részes függetlenségi ember is csalódásról kesereg és tegnap még támogatott vezérei ellen ma már sebzett vadkan módjára felhorkan: ezt nehezen bírom megérteni. Hiszen tudta, mit vállal a kormány. Tudta előre, hogy ez a kormány nem függetlenségi pártpolitikát fog folytatni és nem csinálja meg a perszonális uniót; hanem rövid átmeneti élete alatt kielégíti az állami szükségleteket, megszilárdítja az alkotmányos garanciákat, fenntartja a statusquót, végül törvénybe iktatja az általános választói jogot s ezután vissza adja a megbízást a király és a nemzet kezébe. Tudta jól, hogy a nagy közjogi reformkérdésekre legfeljebb megerősíthetjük magunkat, de azokhoz az átmeneti idő alatt hozzá nem

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

Névtelen hősök.

Lenn délen, az örökvaros körül elnyitkák a gyöngyvirágok, melyek a vértanu szüzek véréből sarjadtak, itt fenn nálunk most pompázik legszebben a vérvörös szegfű mámorító illatából a honszerlem mártírjainak vére száll fel az égre.

Ott nyílnak legszebben, ott illatoznak leg-erősebben, ahol legtöbb vér öntözte a talajt.

S hol ez a hely? Ki tudná megmondani? Lenn a völgyben, fenn a sziklák között, a végtelen rónán, mámorító, vérszínű ibolyák névtelen hősök hantjain.

A titánok véres drámája utolsó fejezetéhez közeledett. Egyik kézen már rajt a lánca, de a másik kéz még halálos csapásokat osztogat.

Az észak vaskolossza áttört a Kárpátok hasadékaiba, megállította rohanásukban és visszaszorította a nyugat felé rohanó hős csapatokat. Az egész világ figyelmé lélekzet-visszafőtva leste a szabadságharc véres drámájának végső felvonását. Nem volt szó többé diadalról csak hősi meghalásról.

Ekkor történt...
Görgei már az Alföldön sietett a Tisza felé, egy-két hadtest azonban, mint a tovavonuló vihar villanása, a hegyek között tartotta vissza a vad kozák hordákat.

Zsilva falucskánál, ne is keressük a térké-

pen, elpusztult azóta, akadt össze a magyar és az orosz. Fáradt, kimerült fiúk azok, kik a halált keresték, edzett, kipróbált harcosok emezek s szívükben a hon, a dicsőség vágya lobogott. Mert cáratyuska áldását adta rájuk, mikor elküdte őket s az áldást meg is kell szolgálni.

És megszolgálták...

Délután kezdődött a küzdelem és mikor beborult az est, homálya véres roncsokat, nyöszörgő halottakat takargatott be szürke leplebe. Vérszaggal, sóhajjal volt tele az éjszaka.

De a munka nem volt teljes. A magyarok egy része kivágta magát, a hadsereg zöme felé igyekezett és még elzárhatta volna az ellenség előrenyomulását.

Utána hát.

Igen ám, de az éj leszállt, vezető nem volt az ut pedig telve nyaktörő hasadékokkal. Kész halál az ismeretleneknek.

A falu már aludt, néma sötétség ijesztett az utcákon. Csak egy-két házban égett még a mécses a Szűz Anyának; előtte öreg tót anyó-kák virrasztottak álmatlanul, buzgó imádkozva, hogy szálljon el fejük fölül a közeli veszedelem. Ráncoz képük le-lecsuklott az imakönyv sárga lapjaira.

Ejféli körül lódobogás zavarta meg a nagy csöndet.

Egy szótnya kozák vágatott be a faluba. A falu végén megálltak, vezetőjük leugrott lováról, megzörgötte a legszélső ház ablakát és az álmos gazdától a bíró után tudakozódott.

A gazda hozzávezette őket.

A bíró még fenn volt. Közömbös arccal ült

egy lócán, ócska bekecsét foltogatta. Közben monoton hangon nótát duruzsolt.

A zörgésre kinyitotta a kaput s megkérdezte az érkezőket: mi járban vannak, mit kívánnak.

— Milyen nemzetiségű vagy? — kérdezte a vezető s fűrészre nézett a szemébe.

— Tót, — felelte a bíró egykedvűen.

— Résztvétel-e a forradalmi harcokban? — Nem.

— Tudnál-e vezetőt adni mellénk, ki a szökevény magyarok után vezetne, de minél előbb!

— Nem tudnék — volt a válasz. — A falu férfi népe oda van az osztrák táborban. Itthon csak én maradtam s néhány nyomorék és öreg.

— Akkor te jössz velünk — mondta a vezető. Siess, készülj. Utad fizetve lesz, lovat is kapsz alá, ha neked nincs. A vezető ezzel kifordult az utcára csapatját rendbeszedni. A bíró pedig az istállóhoz sietett. Utközben azonban, mintha valami eszébe jutott volna, leszaladt a kert alá, hogy egy miatyánkot mondjon el a Megfeszítettnek szobra előtt.

Amint leterdelt, úgy rémlett előtte, mintha nyöszörgést hallott volna. Imája közben újra hallotta a nyöszörgést és pedig a szobor mögül.

A bíró keresztet vetett és a feszület mögé került. A feszületet sűrű orgonabokor kerítette be, onnan hallatszott a sóhaj. Széjhajtotta az ágakat és a fehérfenyű éjszakában egy nyulánk testet látott ott feltűnni, amint egyik kezével foszlányokká rongyolódott zászlót szorongatott,

Mai lapunk 4 oldal.

nyulunk s tudta, hogy ez a létrejött egyezmény az alkotmányos rend helyreállításának feltétele volt. A függetlenségi párt minden tagja tudta ezt.

Kérdem már most, hol és ki esalódott az előre ismert munkaterv ideig való végrehajtásában? Két botránykövel akarták ideig agyonsújtani a kormányt. Egyiket egy izgatós szocialista lap lefoglalásából: másikat egy botos-ispán letartóztatásából kovácsolták. Még a haladóipárti sajtó sem tudott ezeknél gonoszabb bűnöket az új rendszer fejére kisútni. Nem is lehetett.

Ami ideig történt, az a multak mulasztásainak helyrehozása volt. nehéz, de egyszerű technikai munka. A jövő évi költségvetés és a törvényjavaslatok, melyekben az új rendszer politikai irányzata fejeződik ki, csak ősz folyamán kerülnek sorra. Az elégedetlen kurucok tehát a saját törzsből hajtott kormányának még csak meg sem bírálhatják a cselekedeteit és már is csulódáltak.

Csudálatos, egyesek mily könnyen belenyugosznak abba az érzésbe, hogy a körülrajongott és magasztalt vezérek, tekintélyben, érdemben legelső férfiak márról-holnapra megromlottak, mint a rosszul kezelt bor. És csodálatos, hogy azoknak, kik országos vezérek voltak megbízhatósága s isteni önbizalmuk nem szűnik meg soha.

Azt hiszem, hogy a kormány munkaságában valóban esalódott emberek száma igen kevés. Hanem sokszorta többen dolgoznak a csulódás érzésének felkeltésében, hogy az árván maradt bizalmat magukhoz tereljék, mint a gazdátlan malacot.

A vetések állása és a mezőgazdaság állapota augusztus 15-én.

(A m. kir. földművelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósítottól beérkezett jelentések alapján)

Augusztus hó első felében az időjárás többnyire száraz és túlnyomóan derült és meleg volt. Egyes vidékeken pedig szokatlan hűvös szeles idő járt. Az ország nagyobb részére, különösen a hogyi vidékekre kiterjedő eső ugyan

másik kezét pedig homlokára szorította. Ujjai között, arcán sötét vércsíkok futottak szerte, szemében a halál hideg mosolya ült.

A bíró lehajolt hozzá, megfogta kezét, melyben már csak lassan lüktetett az erő és keszkendőjevel letörölte arcáról a vért. Most hirtelen ijedten fölkiáltott:

— Szent szűz anyám! Te vagy az, kis urunk, édes tisztelendő atyám.

A sebesült pillanatra felzsemmelt s görcsösen megszorította a bíró ujjait.

— Hát nem a magyarok börtönében sanyalódott kis tisztelendőm?! Latod, pedig az új, idegenből idezakadt mester, aki magyarul sem igen tud, azt mesélte, hogy azért tüntél el kis tisztelendőm, mert nagyon szerettel minke! s azt a magyar vezérek nem tűrik és börtönbe hurcolták.

Felbujtogatta a falu népét, hogy szabadítsanak ki. Most mindnyájan oda mennek. Elmentek az osztrakkal teged kiszabadítani. Nem hallgattak rám. Hiába mondtam: A rektor hazudik. Annak hitek, a gazembernek.

A bíró hangja mind emelkedettebb lett az izgatottságtól. De utóbb mintha szegyenelte volna fölindulását, elfhaltatott. Aztán föl akarta emelni a honvédruhás fiatal papot. De az intett, ne bántsa. A bíró ölebe emelte mégis, bevitte a faszinbe, mert tartott tőle, ha előre viszik, az orosz katonák megtalálják. Mire beért vele, a pap már nem élt. Letette egy lócára, megcsókolta hideg

fölfrissítette a növényzetet, mindazonáltal panaszok hallhatók különösen a nagy Alföldön, ahol az eső hiánya miatt a növényzet és főleg a tengeri és burgonya fejlődése megakad. Visszaesés mutatkozik a többi terményekben és kaszálókon, továbbá a szőlőkön és gyümölcsösökben, úgy hogy ha hamarosan bő eső be nem következik, az összes késői termények terméshozamára nézve a kilátások az eddigiekénél is jobban csökkenni fognak.

A száraz és aránylag nem túl meleg időjárásban a gazdasági munkálatok nagyon jól előrehaladtak, különösen a már többnyire learatott és behordott szalmás termények cséplése fogy gyorsan, ugyanarra, hogy már igen sok gazdaságban nemcsak a probacséplés történt meg, hanem az egész aratás terméshozama szakokba és magtárakba került. Az összes gabonatermények — habár vannak kivetelek is — várakozáson felül fizetnek. Magyarország természet, országos átlagban számítva az eredményeket, jó közepeszerűn felülnek lehet jelezni.

Ezzalal történik meg első ízben, hogy a miniszter felszólítására a gazdasági tudósítók a tengeri és burgonyára nézve számbeli termésbecsésekkel gazdagítottak különben is mindig rendkívül nagy körültekintéssel és dicséretre méltó óvatossággal megirt tudósításaikat, amelyek alapján az augusztus hó 15-én eszlett állapot e két fontos terményre nézve is látottunk, a várható termést megközelítő valóságában, figyelembe veve azonban a később kimutatható elemi csapás okozta károkat és az eső hiányát különösen a sík vidékeken. A többi termények terméshozamának mennyisége is a további időjárástól függ.

A központi statisztikai hivatal adatai szerint vetve volt összesen: buza 6,232,306 kat. holdon, rozs 1,975,310 kat. holdon, árpa 1,844,542 kat. holdon, zab 1,815,555 kat. holdon, repce 40,828 kat. holdon, tengeri 4,033,192 kat. holdon, burgonya 984,059 kat. holdon.

Mint hogy az idén is meglehetősen sok elemi csapás volt — amint ez a gazdasági tudósítók sazkészű jelentéseiből kitűnt — az összes károsodás, vagyis a tökéletesen tönkre ment vetések területe kitesz és pedig: buza 82,000 kat. hold, rozs 28,500 kat. hold, árpa 27,400 kat. hold, zab 25,000 kat. hold.

Igy tehát a száraz termények learatott területe, és a valószínű termés eredménye lesz összesen:

terület k. hold	k. holdankinti átlagos termés	valószínű összes termés méter mázsa
buza 6,150,306	8.10	51,635,100
rozs 1,946,810	7.97	15,706,400
árpa 1,817,142	7.99	14,523,100
zab 1,788,155	7.04	12,600,800

A tengeri- és burgonya-terméskilátás való

kezet, letakarta. A Szűz Máriás lobogót azonban közmene alá rejtette.

Mikor lovalav az utcára ért, az osztrak tiszt, aki az orosz katonákat vezetete, már türelmetlenül varta. A mester is ott ácsorgott. Mikor meglátta a bírót, odament hozzá és sugva megkerlezte, mit kap a vezetésért.

Kétszáz forintot, — mondta a bíró — de fele a tied lesz, ha elkisérsz; visszafelé az ut egyes embernek barátságatlan, veszelyes. A mester beleegyezett szó nélkül. A csapat kirobogott a faluból, neki a néma éjszakanak. A sziklak között a paras legben sötét árnyak lebegtek. A feltamadt szél az ut sűrű fái fölött nyöge solajja vált. Egyik-másik kozak titkon keresztet vetett.

Harmadnap, mikor a menekülő magyar sereg a fősergehez ért, az ezredes jelentette, hogy egy szotnya kozak a harc után következő éjszakra ezredének kellős közepébe tevetti, pedig jól elrejtett helyen pihentek. A kozákok az első pillanatra meglepődtek és az ezredes még látta, hogy a vezető tót parasztot hátulról felölték. A következő percben a magyarok elkeseredett dühvel az érkezökre tamadtak s mind egy szálíg fölkonolták. Aztán elmesélte még csodálkozó tisztársainak, hogy katonái egyik tót vezetőnél egy foszlánnyá lött Máriás lobogót találtak.

W. Kulcsár.

szinü eredménye lesz tekintet nélkül a különböző természetü elemi csapások okozta károokra:

terület k. hold	k. holdankinti átlagos termés	valószínű összes termés méter mázsa
tengeri 4,033.192	10.16	41,102.000
burgonya 984.059	58.50	52,572.000

A mult évben az összes felsorolt termények terméshozama volt: buza 42,867,832 méter mázsa, rozs 13,739,126 méter mázsa, árpa 13,597,440 méter mázsa, zab 11,322,978 méter mázsa, tengeri 23,887,866 méter mázsa, burgonya 45,782,364 méter mázsa.

És így az ez idei eredmény valamennyi terményre nézve kedvezőbb. Az eddig ismert minőségi osztályozás szerint a buza hektoliterenkint sulya nagyobbára 78—79, a rozs sulya 72—73, az árpáé 65—66 és a zab sulya 45—46 kilogramm.

UJDONSÁGOK.

— **Beírás a főgimnáziumba.** A ciszt. rend helybeli főgimnáziumába a tanulók folytatóság felvételét az 1906 7. iskolai évre az igazgató eszközli az intézet földszinti dísztermében szeptember 1., 3. és 4. napján d. c. 9-től fel 12 óráig. Minden beirt tanuló „felvételi lap”-ot kap, melyvel szülői, vagy ezek helyettese kíséretében az illeto osztályon, saját osztálytermében jelentkez, okmányait bemutatja s a tandíjat letizeti. Szeptember 5-én reggel 8 órakor ünnepies „Veni Sancte”, 6-án reggel fel 8 órakor szent mise s a rendes előadások kezdete. Szekesfehervártól, 1906. augusztus 25. A ciszt. r. főgimn igazgatóság.

— **Iskolaszéki üles.** Az iskolai év kezdete előtt esütörtökön első ülesét tartotta az iskolaszék dr. Czapáry László elnökölete alatt. A fontosabb elöterjesztések a következők voltak: A felsőbb leányiskola nyilvánossági jellegét a kultuszminiszter 3 évre engedélyezte. Az iskolaszék 3 helyettes tanító alkalmazását kéri havi 83 kor. fizetessel és pedig Véber Jenő, Fittler Lujza és Kolb Emilia személyében (kivülük még Csupkés Valéria jelentkezett helyettesítésre) a kik a nyugalomba készülő Sváb Kálmánt, továbbá az egészségge helyreállításá céljából új 3 havi szabadságot kéri Kálmán Lenke tanítónőt helyettesíteni fogják. A Polgári Lovódeában levő osztály, a melyet a mult évben állítottak fel, a szükséghez képest az idén is fennmarad. — Az új iskola tervei elkészültek s a főmérnöki hivatal szerint 149 ezer koronába kerülnek a telek értékén kívül. Az állami emeletes 8 osztályu iskolaépületek a hivatalos tervezések alapján 60 ezer koronába kerülnek, ha ehhez hozzászámítjuk még a 21 ezer koronába kerülő tornatermet, valamint a 6 ezer koronába kerülő rendezést: mindössze csak 87 ezer koronát tenne ki s ép ezért rettentés szörnnyöküddéssel vette tudomásul az iskolaszék a főmérnöki hivatal tervezését, a mely egyértelmű azzal, hogy az ügy újabb stádiumig ad acta kerüljön. (Talán ezt is akarják.) Az iskolaszék egyébirant lépéseket tett arra nézve, hogy a terveket más szakértőkkel is átvizsgálta, hogy esetleg megtakarításokat eszközölhessen. — Az ismétlő iskolák az új tanterv szerint nyáron kedden 2—4-ig lesznek, télen pedig kedden és pénteken 2—5-ig. A beírások 1., 3., 4-kén lesznek, a Veni Sancte pedig 5-én, a mely után 6-án az előadások megkezdődnek. — A madár- és fannapot az iskolaszék november 10, illetőleg 11-re ajánlja. — Az eddigi iskolai szünnapok lényegesen megkevesbülnék, a mennyiben elmarad az 5 vásár hétfői szünnap, a halottak napjai szünnap s szüreti vakációra csak 2 napot engedélyez ezután az iskolaszék.

— **Athelyezés.** A kereskedelmi miniszter Bottka Lajos kir. mérnököt, ki a helybeli államépítészeti hivatalnál volt alkalmazva, athelyezte Makóra.

— **A Szekesfehervári Polgári Dalkör** 1906. szeptember 8-án Latzkovics Béla vendéglői helyiségeiben hangversennyel egybekötött kedélyes táncestélyt rendez, melyre előre is felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Kinevezés.** Gróf Széchenyi Viktor főispán dr. Mészöly József és dr. Pataki Ármin orvosokat a vármegyei Szent György kózház tb. főorvosaivá nevezte ki.

— **Beiratkozás az állami főreáliskolába.** A helybeli áll. főreáliskolában a tanulók felvételét az 1906—907. tanévre *sept. 1., 3. és 4. napján* d. e. 8—12 óráig az igazgató végzi. Az igazgatónál történt felvétel után minden növendék saját osztályfőnökénél jelentkezik s beszolgáltatja a beiratásnál megkívánt adatokat. Az első osztályra való felvétel az elemi iskola negyedik osztályából nyert bizonyítvány alapján, a többi osztályra való felvétel pedig az előző osztály sikeres végzését igazoló bizonyítvány alapján történik. A középiskola első osztályába csak oly tanuló léphet, ki *kilencedik* évét már betöltötte, de 12 évesnél nem idősebb. Kilenc évesnél fiatalabb gyermek semmiképp fel nem vehető, a tizenkét évesnél idősebb fiú felett a tanári kar határoz. Az oly növendék, ki intézetünknek tanulója még nem volt, köteles a beiratkozás alkalmával *keresztelő levelet*, illetőleg *hítes születési bizonyítványát* felmutatni. Megkívánatik továbbá a beiratkozás alkalmával a szülők vagy gyámok jelenléte. Azon tanulók, kik mindennemű iskolából a reáliskolába kívánnak átmenni, kötelesek *felvételi vizsgálatot* tenni. E vizsgálat, mely az elhagyott és újonnan választott iskola tantervét közt mutatkozó lényeges különbözetet terjed ki, aug. 30-án tehető s 20 korona díjazással jár, mely összeg reggel 8 órakor fizetendő az igazgatóságnál. Ugyanezkor jelentkezzenek azok a tanulók is, kik javító vagy pótló vizsgálatot tenni kívánnak; e vizsgák díjtalank. — Arra is figyelmeztetjük a t. szülőket és gyámokat, hogy a belépő kisebb gyermekeknél az első hímöltést, a 12 évesnél idősebb tanulóknál pedig az újraoltást bizonyítvánnyal igazolni tartoznak. Székesfehérvárt, 1906. augusztus 25-én. *Az áll. főreáliskola igazgatója.*

— **Halálözsegek.** *Turinits Sebastyén* váli plebános tegnap, 24-én éjjel kiszendvedt. Csak 50 évet élt s ezen rövid idő alatt, amikor legtöbb ember örülni szokott az életnek, az ő élete a szenvedések hosszú láncolata volt. Mint az esztergomi egyházmegye volt tagja kapta meg a Dréher Antal patronátusa alatt álló váli plebániát. Tragikum a jó és gyenge szive volt, amely sok anyagi küzdelembe sodorta, ezt követték lelki fájdalmai, majd pedig a hosszú kínzó betegség, mely tegnap végre kioltotta életét. Haláláról a váli esperesi kerület papsága a következő gyászjelentést adta ki:

A szent Gellértről nevezett váli esperesi kerület papsága, a váli hívek és a rokonság szomorú szível jelentik szeretett paptársuknak, lelkipásztoruk és rokonuknak, főtisztelendő Turinits Sebastyén váli plebánosnak hosszas betegség és a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után, életének 50-ik, áldozópapságának 26-ik évében 1906. augusztus hó 24-én hajnali 1 órakor bekövetkezett halálát. Az elhunyt hűlt tetemét Váiban f. é. augusztus hó 26-án (vasárnap) d. u. 3 órakor fognak beszenteltetni és a feltámadás reményében a váli temetőben nyugalomra tetétni. A megboldogult lelki üdvéért a gyász szent-mise augusztus 27-én (hétfőn) reggel 10 órakor fog bemutatni a váli plebánia templomban. Váli, 1906. aug. 25. Az örök világosság fényeskedjek neki!

Angyali, Istennek kedves, a szenvedő emberiségért sokat fáradozó életet oltott ki a halál. A csákvári Szt. Vinczéről nevezett apácák zárdájában Korén Franciska Zsuzanna, nővér 35 éves korában aug. 22-én a hajnali órákban elköltözött az élők sorából; a kórházban 5 évig a szenvedő betegek enyhítésével foglalkozva, majd saját betegségének türelmes viselésével gyújtotta a menyeyi kincseket; Körülbelül 3 évig makacs *kérelhellen, betegséggel: tüdővésszel küzdött, de a harcából győzelmesen került ki, mert anyagi áhítattal majdnem naponta végezt szent áldozásait örök kölcsönökre a békés türelmre.* A temetési szertartást aug. 23-án Keifler János ker. esperes cz. kanonok végezte assistenciával. A szorgos munkaidő dacára nagyszámú közönség kísérte a boldogultat utolsó útjára, a mi fényes bizonyítvány szit. Vincze leányainak Csákvárról végzett áldásos működéséről.

Legyen örök nyugalom Jézus Szívében, a kinek szolgálat s a kiért életet feláldoztad!

— **Gáspár Endre** móri állami polgári fiu- és leányiskolai tanítót, állomás helyén meghagyva, 2200 kor. fizetéssel, megfelelő szemelyi pótlékkal és szabályszerű lakpénzzel a minster kinevezte a IX. fizetési osztály harmadik fokozatába.

— **Változás a postán.** A levélpostai küldemények kézbesítésében változás állott be, a mennyiben a d. u. Sárobgárd—Bicske és Komárom—székesfehérvári kalauzpostákkal 2 óra illetve 2 óra 35 perckor érkező anyag a III. kézbesítéssel márc 3 óra 30 perckor kadiai kézbesítésre, hogy ezen anyag időben kézbesíthető legyen. Hétfőn a levélhordók bevárják a budapesti lapok beérkezését s azért e napon a kézbesítés csak 5 órakor kezdhető meg.

— **Védekezés a tuberkulózis ellen.** A székesfehérvári és fejérmegyei tuberkulózis ellen védekező egyesület ma délelőtt 10 órakor ülést tartott gróf Cziráky Antal elnöke mellett. Az ülés az egyesület penztárnokává Schmeltzer Jákót, jegyzővé pedig Medgyessy József tanítót választotta meg.

— **A piros szegfű.** Nem érdektelen megemlítenünk, hogy Meszleny Lajosnak miért volt kedvenc virága a pirosszegfű. Ifjú korában egy hajtóvadászat alkalmával Meszleny Lajos egy cigány leányt, aki egy fehérszegfűt tartott a kezében, véletlenül meglőtt. A leány kiomló veretől a fehér szegfű pirossá lett. Meszleny Lajos amikor értesült a leány megsebesüléséről, még a vadászat közben felkereste a csak környéden megsebesült cigány leányt és gazdagon kárpótolta. Ez viszonzásul átadta Meszleny Lajosnak a verőtől pirossá lettfehérszegfűt azzal, hogy egész életén át viselje és mindig szerencsés lesz. Ez kitől fogva mindig ott pirosult a szegfű Meszleny Lajos gondblyukában. Oly babonás hitet ragaszkodott a pirosszegfűhöz, hogy meg halálos ágyán, utolsó percben is megkívánta, hogy mindennap egy friss piros szegfűt hozzanak neki.

— **Lecke a nagyhercegségnek.** Sajátos, de nem meglepő irás érkezett a napokban Székesfehérvárra, Fejérvármegye alispáni hivatalához. Egy külföldi hatóság az iránt érdeklődik, hogy Horváth József ausztriai honpolgár-e? Tehát annak a külföldi hatóságnak, ebben az esetben a badeni nagyhercegség konstanzi közigazgatási járási hivatalának, halvány sejtelve sincs arról, hogy Fejérvármegye Magyarországon van. Valamikeppen azt sem tudja, hogy Magyarország önálló, független állam, tehát nem áll Ausztria fennhatósága alatt.

Szomorú dolog, hogy ezt nem tudják a külföldön, nem tudják Németországban sem! Annak az átkos községnek köszönhető ez, a miben Ausztriával vagyunk és annak a hihetetlenül perid külügyi politikanak, melyet Golu-chovski gróf vezet és irányít. Mert a külföldön sehol sem gondoskodik a mi diplomaciánk arról, hogy Magyarország külön államisága kidomborított; ellenkezőleg, elyonomnak mindent ami magyar, úgy állítják oda ezerszentes országunkat, mintha Ausztria gyarmata volna. A nemzet kormányának egyik fontos kötelessége az volna, hogy ezen a bajon is segítsen, erős akaratral és erővel.

A németországi hivatal megkeresésére Fejérvármegye alispánja a következő választ adta:

*Nagyhercegségi járási hivatalnak
Konstanz.*

Mint hogy Magyarország önálló és független állam, épp úgy, mint a Németbirodalom, X. számú megkeresésére, hogy Horváth József bir-e Ausztriában honpolgársággal, érdemben nem válaszolhatok, mert arról az ausztriai hatóságok adhatnak csak felvilágosítást.

Székesfehérvár, 1906. augusztus 20.

*Szűts Jenő,
alispán.*

Az alispán választát a belügyminiszter utján küldik el Konstanzba.

— **Tanoncartató iparosok figyelmébe.** A közelgő tanév előtt felhívjuk az iparosok figyelmét a következőkre:

1. Az ipariskolánál az 1906—7. tanévi beírások f. évi szeptember hó 2-án és 8-án d. u. 2 óráról 5 óráig történnek. A mulasztás minden

törvényes eszköz felhasználásával meg fog toroltnani.

2. Az egy műhelybe tartozó inasok *egyszerre jelentkezzenek beírásra*, mert az iskola igazgatójának csak a beírási idő alatt áll módjában az iparosoknak a tanítási idő beosztására vonatkozó óhajait figyelembe venni s az inas tanítási idejét oly napokra beosztani, mely az iparos érdekeinek megfelel.

3. A tanítási idő szeptember hó 9-én reggel 8 órakor kezdődik. Tanszkozőkért minden inas 4 koronát fizet, mely összeg a beírás alkalmával fizetendő. A halasztás három hónapnál több időre nem terjedhet. Az az inas, ki hatósági bizonyítvánnyal igazolja gazdája szegénységét, a tanszkozők díjának fizetése alól felmentést nyerhet. 4. A róm. kath. vallású inasok vasárnap d. e. 11 órakor szent-misést halgatnak s utána részesülnek hitoktatásban. *Az ipartestület elnöksége.*

— **Zarándoklat.** Mint minden évben úgy az idén is zarándoklat indul szept. 4-én a parkányi pleb. templomból főmagasságy Vaszary Kolos, Magyarország Bibornok Herczeg Primásza kegyes engedélyével. Nagys. és főtiszt. Máyer Imre pápai kamarás ur b. vezetése alatt Bécs, Szt. Pölten, Lilienfeld, Türritz, szt. József és szt. Anna kegyének érintésével Nagy-Mária-Czellbe. Késett vehetnek magyart német és tót ajku hívek. A zarándoklat csak 8 napot vesz igénybe; Bécsben egy, M-Czellben 2 napi tartózkodás. Bécsig hajón, onnan Kernhofig és vissza vonattal történik az utazás. Mohácsról Pozsonyig minden hajóállomáson lehet csatlakozni, ki- és beszállni előleges bejelentés után. A részvételi ár igen csekély. Jelentkezni kéretek Gáhl Mihály urnál Parkány, hol programm és bővebb felvilágosítás is kapható.

— **Zeneiskola.** Tomm Béla zeneiskolájának VII. évfolyamát f. évi szept. hó elsején nyitja meg. Jelentkezni lehet *hegedű, gordonka, zongora és ének* tanszakokra.

A növendékek hangszerűk oktatásában az orsz. m. kir. Zeneakadémia tanterve szerint hetenként háromszor részesülnek.

Tandij bármilyen tanszakon havi 10 kor. *Beírási díj* 4 kor.

Magánórák megbeszélés szerint!

Beiratkozni lehet naponként d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5 óráig az iskola helyiségében, *Lakatos-utca 12. sz. 1. emelet.* — Bővebb felvilágosítással szivesen szolgál **Tomm Béla** zenetanár.

— **Pályázat hirdetés az előszállási róm. kath. elemi leányiskolánál betöltendő tanítónői állomásra.** Illetmények: 1. évi 728 k. készpénz, mely negyedévi részletekben előre fizettetik; 2. a törvényileg szabályozott ötödéves pótlék; 3. az iskolapületben elkülönített két szobás lakás a szükséges mellékhelyiségekkel s 300 □-öl konyhakert, melyeknek értéke 120 korona; 4. saját használatra 10 mt. tűzifa. A pályázók nagyságos és főtisztelendő Vajda Ödön zirci apát urhoz címzendő folyamodványukhoz mellékeljék a) keresztelő kivonatukat, b) képesítő okleveleket, c) eddigi működésükről tanusodó bizonyítványt, d) orvosi bizonyítványt, e) erkölcsi bizonyítványt az illetékes plebánia hivataltól. Mindezen eredeti, vagy hitelesített másolatú okiratokat legkésőbb f. é. szeptember hó 9 ikeig aolirothoz (Előszállás. Fejérvármegye) küldjék meg. A kinevezett tanítónő állását f. é. szeptember 25-ikén tartozik elfoglalni. *Mészáros Amand* h pleb isk. igazgató.

— **A perlekedés vége.** Czeller Jánosné és Strasszer Jánosné lovasberényi lakos asszonyok folytonos perlekedésben éltek egymással. A napokban Czellerné és Strasszerné szokás szerint újból összevették és ez alkalommal Strasszerné sulyos becsteléstört szavakkal illette Czellernt. Ez elpanaszolta a dolgot férjének, aki azután akkép szerzett megsértett feleségének elégtételt, hogy az utcán ráesett Strasszernére, akit véresre vert. A sulyosabb sérüléseket szenvedett asszony bántalmazóját feljelentette a helybeli kir. járási bíróságnál.

Beírások a felső kerésk. iskolában. A helybeli felső kereskedelmi iskolában a javító vizsgálatok augusztus 31-én tartatnak meg; a beírások pedig szeptember 2-án, 3-án és 4-én lesznek. Kezdet mindenkor d. e. 9 órakor. Az **igazgatóság.**

Verekedő szomszédok. Nyuli Mihály hercegfalvai lakos az elmúlt vasárnap délutánján lefeküdt préháza árnyékába, hogy egy kissé aludjon. Alig hunyta le szemét, hatalmas ütést érzett karján. Egy pillanat alatt talpra ugrott, de nem igen védekezhetett, mert szomszédja Sudár Ferenc egy karóval kezében ugyancsak ütötte. Nyuli mit tehetett egyebet, mint hogy támadója elől a préházba menekült. Sudár azonban ide is követte és tovább ütlegelte. Nyuli önvédelemből egy baltát kapott fel és azzal Sudár felé sújtott, akit karján súlyosan megszebesített. A verekedőket a jármára elősiető szomszédok választották széjjel. Az ügy a bíróság előtt nyer befejezést.

Tűz a vidéken. Folyó hó 22-én tűz volt Szerencsénpusztán. Iritz Béla földbirtokosnak istálló tetőzete gyuladt ki és dacára, hogy a cselődség rögtön az oltáshoz látott, teljesen leégett. A kár körülbelül 800 korona, melynek egy része azonban a biztosítás révén megtérül. A tűz keletkezésének oka teljesen ismeretlen.

Csendélet Kálozon. A napokban Kálozon Deutsch Jakab vendéglőjében Kolonics István és Barna István ottani legények összeszólkoltak. A szóharc hevében Kolonics arcucsapta Banrát, aki viszont nem volt rest egy sörösüveget oly erővel sújtani ellenfele fejébe, hogy az eszméletlenül összeesett. Ezt látva Kolonics Istvánnak a vendéglőben jelenlevő két testvére Kolonics Mihály és Péter Barnára rontottak és egy elverték, hogy az súlyos testi sérüléseket szenvedett. Az ügy a bíróság elé kerül.

Váres bucsu. Szent-István király napján bucsu volt Tordason. A délutáni órákban hirt volt a nagyvendéglőbe. Tóthi József lovaszt nagyon bántotta, hogy Sallay József torlasi legény az ő mennyasszonyával mer táncolni. Tóthi kért rántva támadt a legényre és azt bal szemé alatt veszedelmesen megszurta. A szerencsétlen ember rögtön elvesztette szemévilágát és állapota különben is oly súlyos, hogy életbemaradásához nagyon kevés a remény. Tóthi Józsefet a csendőrök letartóztatták.

Zabtolvajok. Gróf Zichy Nándornak Sároghárdhoz tartozó Mindszent-pusztai birtokának tarlójáról a napokban 10 csomó zabot elloptak. A károsult birtokos alkalmazottai feljelentést tettek a csendőrségen. A nyomozás megindult, melynek során kiderült, hogy a tolvajok Kovács János és Kohán János uradalmi csőszök voltak, akiknek tulajdonképen vigyázni kellett volna, hogy lopások ne történjenek. A két atyafit feljelentették a helybeli kir. ügyészségnél. Gróf Zichy Aladár miniszter vajtai uradalmának tarlójáról 17 csomó zab tűnt el a napokban. A megéjtett nyomozás megállapította, hogy a tolvajok Kovács István és Kovács Mihály vajtai lakosok voltak. Kovács Mihálnál az ellopott zab egy részét meg is találták. A két atyafi ellen megindult az eljárás.

Tettenért betörő. A sárszentmiklósi keresztény fogyasztási szövetkezetben két nap egymásután, úgy mint folyó hó 21-én és 22-én éjjel alkulsos betörők jártak, akik mindketek etben 8-8 korona készpénzt és nagyobb mennyiségű szivart vittek magukkal. Sós Imre a szövetkezet üzletvezetője sejtette, hogy a betörő még harmadik éjjel is vissza fog jönni és ezért a harmadik éjjel lesbe állt. Tényleg éjjeli 1 és 2 óra között megjelent a betörő és nagy gyorsasággal igyekezett a pénztárlókat feltörni. Sós Imre a betörőre vetette magát és azt Pausz István sárszentmiklósi legény szeméjében elfogta. Pausz beismerete, hogy az előző két esetben is ő járt a szövetkezetben. A csendőrök a betörőt letartóztatták és átadták a helybeli kir. ügyészségnek.

Több oldali felszólításra van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy hetenkint csütörtök, péntek, szombat és vasárnap a felvételeket személyesen eszközölöm. Szigeti és Társa fényképész. Székesfehérvár. Kossuth-utca 9. sz.

Anyakönyvi statisztika

1906. augusztus hó 18-ától augusztus hó 25-ig.

I. Születés.
Született: 6 törvényes b. a. leány, törvénytelen hű. 1, leány 2; halva született törvényes hű. 0, leány 0; törvénytelen: hű. 0, leány 0. — Összesen: 18.

II. Halálozás.
Elhalt: 12 fi, 10 nő. Ezekből 7 éven aluli: törvényes hű. 4, leány 3; törvénytelen: hű. 1, leány 0; 7 éven felüli hű. 7, nő 6. — Összesen: 22.

E szerint a születést a Halálozást 4-el mulia felül.
Elhaltak: Steger Antal r. k. 2 hónapos, Zámoly-utca 52 szám. — Frisch József r. k. nyu. v. rendb. 67 éves Olaj-utca 19 sz. — Lauzentsel Elemér r. k. főgim. tanuló 11 éves, Ozá-utca 6 sz. — O. Bencsik Mihály, Magyar Zsuzsanna, 71 éves, Konykó-utca 7 sz. — Ozy. Smid János, — Frey Rozália, 71 éves, r. k. Jókai-utca 20 sz. — Szabo István r. k. 4 éves, Károly-utca 112 sz. — Nagy Sándor r. k. 6 éves, Sz. Gy. kórház. — Ozy. Zelenyi József, Kocsis Aladár r. k. 15 éves, Sz. Gy. kórház. — Császár Juhanna, 67 éves, Felkő-utca 3 sz. — Szenzenstem Erzsébet r. k. 1 éves, Felkő-utca 35 sz. — Kábel Maria, 61 éves, Homoc-utca 2 sz. — Ozy. Barón Aladár, Hella Zsófia r. k. 81 éves, Sarolta 20 sz. — Müller Erzsébet r. k. 2 éves, Szarvát. — Grosz Adolf zsidó, 48 éves, önálló lakásba, Basa-utca 4 sz. — László Mohács Sándor, 67 éves, kórház, Károly-utca 15 sz. — Czucz Kálmán r. k. 1 hónapos, Széchenyi-utca 81 sz. — Simogyi János r. k. kovácssegéd, 46 éves, Sz. Gy. kórház. — Szefti Erzsébet r. k. 9 hónapos, Zámoly-utca 60 sz. — Beck János r. k. 7 éves, Homoc-utca. — Ozy. Havelka Jozsef, Kálinger Maria r. k. 67 éves, Malom-utca 4 sz. — Rostasi Szabo Ferenc r. k. 2 hónapos, Sub-utca 15 sz. — Hebesi István r. k. 2 napos, Vasár-ter 10 sz.

VÁSZON-ÁRUHÁZ MEGNYITÁS!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint Székesfehérvárott, a Barátok épületében (azelőtt Ozy. Hanel Antalné-féle üzlethelyiség) egy a mai kor igényeinek megfelelő

Vászon-üzletet

nyitottam, raktáron tartok nagy választékban elsőrendű Szepességi, Liptószentmiklósi és Rózsahegyi vasznak és sifonokat, Damask ág- és asztalneműk, kávé terükekek, fehér és színes lászon-zsebkendők, törülközők, törülközők, kanavásznak, pique, zsinóros atlasz és jól mosható dívasos színes parget, egy a legfinomabb ing- és újuz-zefireket. További dús választék ág- és asztalterítőkből, ablakfüggönyök, szőnyegek, házilag készült paplanok, matrac-szövetek és roletta-vásznakban.

Mennyasszonyi, gyermek-, csecsemő-kelengyek és uti-fehérneműk a leggyorszerűbből a legdiszesebbig készíttetnek.

Elsőrangú összeköttetésem következtében azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nagyra-becsült vevőimnek mindenkor a **legjobb, legfrissebb árut a legelőnyösebb árban** számíthatom.

Vállalatomat szíves jóindulatukba ajánlván

Kiváló tiszteltet
Sövegjártó Jánosné,

torvény-székileg bejegyzett cégtulajnos.

Ugyanitt egy tanuló felvételt.

Meghívás.

A hercegfalvai kölcsönsegélyző-egylet
(szövetkezet)

folyó 1906. évi szeptember hó 2-án
delelőtt 9 órakor
— az egylet helyiségében tartandó —

rendkívüli közgyűlésre

az egylet tagjait tisztelettel meghívja
az igazgatóság.

T á r g y:

1. A felügyelő-bizottság megválasztása.

KOCSIFÉNYEZŐ és NYERGES

üzletemet a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom.

Raktárt tartok mindennemű rugalmas hintókból és különböző üzleti kocsikból. **Javításokat** a leggyorsabbban és jutányos árban készítek.

Hirtling Pál kocsigyártó,

Székesfehérvár, Tolnai-utca 16.

Székesfehérvári első Butorraktár

Sas-utca 6. szám.
a „Fekete sas“ szállodával szemben.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönségnek a **már 40 éve jó hírben álló saját készítményű**

kárpitos és asztalos BUTORAIMAT

nagy választékban, szilárd és izlésteljes kivitelben, pontos kiszolgálás és jutányos árakban ajánlani.

Nemkülönbön e szakmákban vállalkozom kívánatra külön rajzok szerint elkészítendő mindennemű kárpitos és asztalos munkákra helyben és vidéken.

Teljes tisztelettel.
Füstér Imre.

RÉTAY ÉS BENEDEK

Oltárépítő és templomberendezési műintézete, egyházi szerek és zászlók gyára, elvállal templomok teljes berendezését, felszerelését, kifestését és kikövezését.

BUDAPEST. IV. VÁCI-UTCA 59. SZ.